

L'empremta de Beckett

No tothom és partidari dels canvis i no sempre és fàcil vèncer la inèrcia, però crec que, quan els canvis serveixen per obrir mentalitats i renovar panorames estancats tot donant a conèixer altres òptiques amb què somoure o trencar els motlles establerts, són un fet natural i necessari. Parlem, és clar, de l'art i la cultura; un món l'evolució del qual està marcada per la irrupció periòdica de nous corrents o moviments que s'encarreguen de sacsejar amb més o menys fortuna i encert l'estabilitat del moment i capgirar l'ordre imperant.

Dins l'àmbit teatral, un d'aquests moments de canvi el va provocar l'aparició de l'anomenat *teatre de l'absurd*, sorgit a França entre els anys 40 i 60 i del qual destaca especialment la figura de Samuel Beckett (Dublín, 1906 – París, 1989). El seu teatre, minimalista i d'un profund pessimisme revestit d'humor tràgic, va ser un autèntic revulsiu per a l'escena tradicional, ja que la deslliurava de gairebé totes les seves convencions formals. El 1969 li van concedir el premi Nobel i en determinats ambients aviat va esdevenir un autor de culte, de manera que arreu van sorgir actors i directors que representaven o reinterpretaven les seves obres, i autors que s'hi inspiraven o l'imitaven obertament. Tot plegat va suposar una difusió important de la seva obra i d'aquesta nova dramaturgia que atemptava contra la forma i el fons del teatre realista, però també una certa saturació d'aquest tipus de teatre, i això, com era d'esperar, ens ha portat cap a una nova –de moment encara prou indefinida– direcció. Malgrat tot, Beckett n'ha

Beckett al Temporada Alta

Peter Brook, que va «debutar» al festival gironí l'any 2000, és, de moment, el director que més textos de Beckett hi ha portat. El 2004, amb l'actriu Miriam Goldschmidt, hi presentà *Els dies feliços*. Dins el cicle que el Temporada Alta va dedicar a l'autor irlandès l'any 2007 hi va estrenar *Fragments*, alhora que el sensacional Martin Wuttke també hi feia acte de presència amb un aclamat *Primer amor*. El 2009 va ser el torn de *L'última cinta de Krapp*.

sortit indemne i la seva empremta és palesa en dramaturgs tan importants com Harold Pinter o Václav Havel i músics com Philip Glass, que se'n confessen deutors, alhora que les seves peces continuen sent presents en els escenaris i festivals de renom.

A casa nostra, les dues darreres proves de la seva vigència i excepcionalitat han estat *Fin de partida* (Teatre de Salt, 4/6/10) i *Primer amor* (La Planeta, 10/10/10). Amb la primera, Krystian Lupa s'enfrontava al seu primer Beckett, i el resultat va ser un excel·lent muntatge coproduït per El Canal, amb José Luis Gómez al davant d'un impecable grup d'intèrprets, fidel a l'essència del text tot i que es permetia lleugeres transgressions pròpies del segell lupanià. *Primer amor*, una creació de Miquel Gòrriz i Àlex Ollé a partir de la versió que José Sanchis Sinisterra va fer del conte original, és una petita meravella magníficament interpretada per Pere Arquillué, de qui va sortir la idea d'aquest reeixit projecte coproduït per Bitò que, molt justament, va ser la perla del darrer Grec.